

probos

● *S(up)port for Nature verspreidt zich*

Het natuurzorgsysteem voor (sport)evenementen in natuurterreinen is onder de naam 'S(up)port for Nature' in 2008 geïntroduceerd. Er waren een aantal voorlopers die het systeem vanaf het begin toepasten, maar nu wordt het steeds meer gemeengoed. Waarom wordt het steeds meer toegepast en wat zijn de voordelen?

S(up)port for Nature verspreidt zich

Waarom S(up)port for Nature?

S(up)port for Nature (SFN) is geïnitieerd en opgezet door Stichting Probos in samenwerking met verschillende partnerorganisaties uit de natuur- en sportwereld¹. Het is gericht op het voorkomen van schade aan bodem en natuur, het bevorderen van veiligheid, het voorkomen van overlast voor bezoekers en omwonenden en het maken van duidelijke afspraken over aansprakelijkheid en een financiële vergoeding voor gebruik van het terrein. Een terreinbeheerder kan een organisator vragen om SFN te gebruiken, maar organisatoren kunnen het ook vrijwillig toepassen, bijvoorbeeld om zich positief te profileren of de kans op toestemming voor het evenement te vergroten.

Hoe werkt het?

De basis van SFN is een invulformulier op de website www.supportornature.nl. Het aanvraagformulier wordt ingevuld door de organisator van het evenement en opgestuurd naar de betreffende terreinbeheerder(s). Het ingevulde formulier geeft een goed en duidelijk overzicht van de manier waarop de organisator schade en overlast probeert te voorkomen.

Met het ingevulde aanvraagformulier heeft een beheerder in één keer alle informatie beschikbaar om een weloverwogen beslissing te nemen over de vergunningsaanvraag. Dit maakt niet alleen een goede beslissing mogelijk, maar scheelt ook tijd. Als het aanvraagformulier gekoppeld wordt aan de vergunning, kan deze laatste eenvoudig en kort blijven, omdat al veel afspraken zijn vastgelegd in het formulier.

¹ Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Federatie Particulier Grondbezit, NOC-NSF, KNWU, NTFU, KNHS en Atletiekunie

Veel hardloopevenementen worden georganiseerd onder de vlag van S(up)port for Nature. (Foto: Richard Smits Fotografie)

Het aanvraagformulier bevat een groot aantal tips om de sportorganisator te helpen het evenement zo "natuurvriendelijk" mogelijk te organiseren. De gedachte is dat SFN zo de kwaliteit van evenementen verhoogd.

Natuurwetgeving en aansprakelijkheid

De natuurwetgeving is een integraal onderdeel van SFN, vanuit de gedachte dat de natuurwetgeving niet alleen een verantwoordelijkheid is van de beheerders, maar dat organisatoren daarin ook een verantwoordelijkheid hebben. Voor de eerste de beste organisator is de natuurwetgeving zeer ingewikkeld, maar er is naar manieren gezocht om ze toch een aantal stappen in dit proces te laten zetten. Hier gaat ook een educatieve werking van uit, omdat ze zeer bewust na moeten denken over de effecten van hun evenement op flora en fauna.

De verdeling van aansprakelijkheid tussen terreinbeheerders en organisatoren was vaak niet duidelijk. In SFN is daarom een aansprakelijkheidsclausule opgenomen, die de aanvrager

moet ondertekenen. Hierover ontstond in Gelderland een media-rel, omdat de organisatoren van een sportevenement dit veel te vinden gaan. Blijkbaar had men tot op dat moment geen idee welke aansprakelijkheid bij hen lag, want SFN heeft niets anders gedaan dan de geldende rechten en plichten van zowel de terreinbeheerder als de organisator van het evenement op papier te zetten. Nu is het in ieder geval voor iedereen duidelijk waar de verantwoordelijkheid in de verschillende gevallen ligt. Hierdoor is de kans ook groter dat organisatoren meer aandacht besteden aan veiligheid en aansprakelijkheid. En dat is hoog nodig, want het is al tientallen keren gebeurd dat een organisator een claim te verwerken kreeg. Uit de jurisprudentie blijkt dan dat juist de bewustwording van de aansprakelijkheid en het hiernaar handelen van groot belang is. Zo is het bijvoorbeeld van belang een risicoanalyse te maken, geconstateerde risico's aan te pakken en alles goed te administreren. Dit laatste kan bijvoorbeeld gebeuren in het aanvraagformulier van SFN.

Financiële vergoeding

Binnen SFN is een financiële paragraaf opgenomen. Dit was bedoeld om er voor te zorgen dat de door de terreinbeheerder gemaakte kosten beter inzichtelijk worden voor de organisator. Het moet ook leiden tot meer eenduidigheid over de kosten die door de verschillende terreinbeheerders worden gehanteerd. Als laatste is het bedoeld om een vergoeding voor het gebruik van het natuurterrein te introduceren. De achterliggende gedachte bij dit laatste punt is dat met deze financiële bijdrage een (bescheiden) bijdrage wordt geleverd aan de instandhouding van de veelal prachtige gebieden waarin evenementen plaatsvinden.

Bij het opstellen van SFN zijn in de initiatiefgroep forse discussies gevoerd over de hoogte van het bedrag. Uiteindelijk waren alle betrokken partijen het erover eens dat een bijdrage van 5-15% van de inschrijfkosten van het evenement, met een minimum van 1 euro, te verdedigen was. Het idee was dat deze bijdrage doorberekend zou worden aan de deelnemers en niet ten koste zou gaan van de inkomsten van de organisator. Deze regel heeft er bij de Nederlandse Toer Fiets Unie bijvoorbeeld toe bijgedragen dat de vaste tarieven voor toertochten zijn losgelaten.

Deze richtlijn heeft zo ongeveer anderhalf jaar gefunctioneerd, totdat het systeem steeds meer werd toegepast en steeds meer organisatoren er mee te maken kregen. De minimale bijdrage van een euro leverde met name veel kritiek op vanuit de wandelsport, die het minimum bedrag te hoog vonden in verhouding met de inschrijfgelden van bijvoorbeeld 3 tot 5 euro. In relatieve zin is dit juist, maar in absolute zin natuurlijk niet. De initiatiefgroep liet zich echter overtuigen en sinds een half jaar, dus vlak voordat de gevolgen van de

bezuinigingen voor de natuursector duidelijk werden, is het minimumbedrag van 1 euro losgelaten. Hiermee is een gemakkelijk te communiceren richtlijn met een duidelijke boodschap verloren gegaan.

Voorloper: Limburgs Mooiste

Limburgs Mooiste is met in totaal 4000 deelnemende mountainbikers het grootste mountainbike-evenement van Nederland. Zij maken op eigen initiatief gebruik van SFN en hebben het logo van SFN prominent op hun homepage staan om zich daarmee te profileren. Volgens de organisatie heeft SFN een belangrijke rol gespeeld bij het verkrijgen van toestemming van de terreinbeheerders.

Voordelen

De gedachte achter de ontwikkeling van SFN is dat het zowel beheerders als organisatoren voordelen zou bieden. Een van die voordelen is dat SFN, indien het op brede schaal wordt toegepast, zou kunnen zorgen voor uniformiteit. Op dit moment hanteren verschillende terreinbeheerders, zelfs binnen één organisatie, verschillende systemen en richtlijnen voor het al dan niet toelaten van evenementen en de kosten die aan de organisatie worden doorberekend. Voor beheerders zou het gebruik van SFN op termijn tijdswinst op moeten leveren, de aansprakelijkheid beter moeten regelen, er voor zorgen dat organisatoren de natuurwetgeving serieus nemen, een financiële vergoeding op moeten leveren en ervoor zorgen dat er een professionaliseringslag gemaakt wordt bij de organisatoren. Als laatste

stimuleert SFN het contact en de communicatie tussen de terreinbeheerder en de organisator van het evenement. Voor organisatoren is de eenduidigheid een belangrijk voordeel, door middel van het aanvraagformulier weet men precies welke onderdelen belangrijk zijn om de kans op toestemming voor het evenement te vergroten en op welke manier hun evenement natuurvriendelijker georganiseerd kan worden.

Wordt het gebruikt?

Eind 2009 heeft een tussentijdse evaluatie plaatsgevonden door middel van korte interviews met 38 personen, verdeeld over terreinbeheerders en organisatoren van de deelnemende sportbonden. Bij de terreinbeheerders was de bekendheid met het systeem vrij groot (63%). Bij de geïnterviewde organisatoren had slechts 17% ooit gehoord van SFN. Inmiddels zijn we al weer anderhalf jaar verder en lijkt de bekendheid en het gebruik van SFN verder toegenomen. Tijdens de tussentijdse evaluatie hadden slechts 2 van de benaderde beheerders SFN daadwerkelijk voorgescreven. Dit is erg weinig, maar de indruk bestaat dat ook het gebruik zich als een olievlek over Nederland uitbreid. Het aantal organisatoren die het online aanvraagformulier invult stijgt gestaag. In 2010 is het online aanvraagformulier door bijna 200 organisatoren ingevuld. Dit is echter niet het totaal aantal aanvragen, omdat we geen zicht hebben op hoeveel mensen het aanvraagformulier hergebruiken. We adviseren overigens om elk jaar het digitale, meest recente, formulier te gebruiken. Wel is duidelijk dat de variatie aan evenementen waarvoor SFN wordt gebruikt erg groot is; van hardlopen en mountainbikewedstrijden, GPS-evenementen tot aan droppings, een kermis en fietspuzzeltochten toe.

Lang en ingewikkeld

De eerste reactie op het aanvraagformulier van SFN is steevast 'het is veel en ingewikkeld'. Dit weerhoudt organisatoren ervan om het te gebruiken en beheerders om het voor te schrijven. Maar mensen die ervaring hebben opgedaan met het invullen ervan, zijn veel milder in hun oordeel. Achteraf gezien is het niet zo veel als het lijkt en liggen de vragen erg voor de hand. Voor de beste organisatoren is er meestal weinig nieuws onder de zon en anderen worden door sommige vragen gedwongen om eens bewust om te gaan met het betreffende onderwerp. De organisatoren worden geholpen door de vele tips die bij de vragen worden gegeven. Daarnaast kan het formulier worden opgeslagen, waardoor men bij een periodiek terugkerend evenement gebruik kan maken van eerder ingevulde formulieren. De natuurwetgeving blijft echter wel een knelpunt. Bij dit onderdeel is een goede communicatie met de terreinbeheerder essentieel om ervoor te zorgen dat voldaan wordt aan de eisen met betrekking tot de natuurwetgeving. Momenteel wordt geprobeerd fondsen te werven om een aantal tools op de website te ontwikkelen, die organisatoren in staat moet stellen om een groter deel van het werk zelf te doen.

Tot slot

De tussentijdse evaluatie laat zien dat S(up)port for Nature in 2009 zeker nog geen vaste waarde was voor beheerders, maar reacties uit het veld en het aantal ingevulde aanvraagformulieren op de website geven toch de indruk dat SFN aan een opmars bezig is. De uitgangspunten van SFN, bijvoorbeeld ten aanzien van het voorkomen van schade en overlast, worden breed onderschreven door beheerders, maar zullen pas een vanzelfspre-

kendheid worden bij organisatoren als SFN breed wordt toegepast. Onderschrijft u deze uitgangspunten ook, neem de titel van de SFN poster dan ter harte: "Schrijft S(up)port for Nature voor!"².

*Patrick Jansen
Annemieke Winterink*

---

² De poster is tegen verzendkosten aan te vragen bij Stichting Probos (www.probos.nl)

De poster die door Stichting Probos is gemaakt om S(up)port for Nature te promoten. (Ontwerp: Pieter van Eenoge)

Voorloper: Goois Natuurreservaat

Het Goois Natuurreservaat bestaat uit een veertigtal natuurterreinen in de buitengebieden van de Noord-Hollandse gemeenten Naarden, Huizen, Bussum, Blaricum, Laren en Hilversum. Alle Gooise heidevelden en het overgrote deel van de bossen maken er deel van uit. Eigenaar en beheerder van het Goois Natuurreservaat is de Stichting Gooisch Natuurreservaat. Het Goois Natuurreservaat heeft met talloze evenementen in haar terreinen te maken. Recreatie is een belangrijke doelstelling in dit drukbevolkte deel van Nederland en organisatoren kregen dan ook vaak toestemming. John van Dideren zegt daarover "dat ze eigenlijk geen idee hadden waar ze aan begonnen". Vaak kregen organisatoren toestemming zonder dat er duidelijke afspraken waren gemaakt. Er werden geen evaluaties gehouden en als er iets was misgelopen kon de organisatie daar minder goed op aangesproken worden, omdat de afspraken niet duidelijk op papier waren gezet. Toen men besloot om S(up)port for Nature te gaan voorschrijven heeft men aan zo'n 80 organisatoren een brief hierover gestuurd met een folder van S(up)port for Nature er bij. Er was volgens John in het begin wat onwennigheid, maar tot zijn eigen verbazing was er vrijwel geen kritiek. Integendeel, er waren zelfs organisatoren die erg positief waren en het systeem ook buiten het gebied van het Goois Natuurreservaat hebben verspreid.